

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 307

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Măști, 8 aprilie 2025

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
846. — Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor privind aprobarea Planului de management al sitului Natura 2000 ROSPA0051 Iezerul Călărași	2
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 33 din 10 februarie 2025 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	3–10
Decizia nr. 63 din 3 martie 2025 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	11–16

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN

privind aprobarea Planului de management al sitului Natura 2000 ROSPA0051 Iezerul Călărași

Având în vedere Referatul de aprobare nr. DB/140.617 din 19.03.2025 al Direcției biodiversitate,

luând în considerare Decizia etapei de încadrare nr. 12.130 din 28.12.2020 și Punctul de vedere nr. 9.882 din 21.08.2024, emise de Agenția pentru Protecția Mediului Călărași,

în temeiul prevederilor art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14/2025 privind modificarea și completarea unor acte normative în domeniul silviculturii și protecției mediului, ale art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Planul de management al sitului Natura 2000 ROSPA0051 Iezerul Călărași, prevăzut în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,
Cristian Valer Beșeni,
secretar de stat

București, 27 martie 2025.
Nr. 846.

*) Anexa se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul din șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, București.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 33**din 10 februarie 2025**

Dosar nr. 2.538/1/2024

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Adina Georgeta Ponea	— judecător la Secția I civilă
Ileana Ruxandra Tirică	— judecător la Secția I civilă
Mihai-Andrei Negoescu-Gândac	— judecător la Secția I civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ruxandra Monica Duță	— judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Diana Manole	— judecător la Secția a II-a civilă
Mihaela Mîneran	— judecător la Secția a II-a civilă
Liliana Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Nicoleta Ghica-Velescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Mihaela Voinescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ștefania Dragoe	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mihnea Adrian Tănase	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este legal constituit, conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare („Regulamentul”).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Elena-Mădălina Ivănescu, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizările conexe formulate de Tribunalul Vaslui — Secția civilă în Dosarul nr. 306/89/2024 și de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 1.463/118/2023.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că: (i) la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; (ii) intimată-pârâtă Direcția Generală de Asistență Socială Constanța („D.G.A.S. Constanța”) a formulat un punct de vedere cu privire la chestiunile de drept ce formează obiectul sesizării.

6. De asemenea, referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărâri judecătorești și opinii teoretice exprimate de judecători în materia ce face obiectul sesizării, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la această problemă de drept.

7. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunilor de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

8. Prin Încheierea din 17 octombrie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 306/89/2024, Tribunalul Vaslui — Secția civilă a dispus, în temeiul dispozițiilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale („Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024”), sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, prin care să se dea o rezolvare de principiu cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dacă dispozițiile art. 120 alin. (1), art. 123 alin. (1) din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare, art. 21 alin. (4) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 137 alin. (3) și ale art. 142 alin. (2) din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare (referitoare la plata și sporul pentru munca suplimentară, respectiv pentru munca prestată în zilele de sâmbătă și duminică și de sărbătoare legală), sunt aplicabile asistenților personali ai persoanelor cu handicap, față de

conținutul contractelor individuale de muncă prevăzut de art. 37 alin. (1) lit. a) și b) și art. 38 lit. c) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și de prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 448/2006, în condițiile în care salariatul desfășoară activitatea la domiciliul persoanei cu handicap și nu are o obligație legală de întreținere.

9. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept la 8 noiembrie 2024, cu nr. 2.538/1/2024, termenul de judecată fiind stabilit la 10 februarie 2025.

10. Prin Încheierea din 30 octombrie 2024, pronunțată în Dosarul nr. 1.463/118/2023, Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Modalitatea de interpretare a prevederilor art. 121 din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare, în sensul dacă asigurarea serviciilor de îngrijire personală în zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, conform prevederilor legale, nu se lucrează poate fi considerată efectuare de ore suplimentare, în situația asistentului personal care asigură îngrijire la domiciliul său?

11. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 6 decembrie 2024, cu nr. 2.881/1/2024.

12. În baza dispozițiilor art. 2 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, s-a dispus conexarea sesizării la Dosarul nr. 2.538/1/2024.

II. Dispozițiile legale supuse interpretării

13. *Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare („Legea nr. 448/2006”)*

„Art. 37. — (1) Pe perioada îngrijirii și protecției persoanei cu handicap grav, pe baza contractului individual de muncă, asistentul personal are următoarele drepturi:

a) salariu stabilit potrivit prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice;

b) program de lucru care să nu depășească în medie 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână;

c) concediu anual de odihnă, potrivit dispozițiilor legale aplicabile personalului încadrat în instituții publice;

d) transport urban gratuit, în condițiile prevăzute la art. 23;

e) transport interurban, în condițiile prevăzute la art. 24.

(2) Pe perioada absenței temporare a asistentului personal, angajatorul are obligația de a asigura persoanei cu handicap grav un înlocuitor al asistentului personal.

(3) În situația în care angajatorul nu poate asigura un înlocuitor al asistentului personal, persoanei cu handicap grav i se acordă indemnizația prevăzută la art. 43 alin. (1) sau găzduirea într-un centru de tip respiro.

Art. 38. — Asistentul personal are următoarele obligații principale:

(...)

c) să presteze pentru persoana cu handicap grav toate activitățile și serviciile prevăzute în contractul individual de muncă, în fișa postului și în planul de abilitare-reabilitare pentru copilul cu handicap grav, respectiv în planul individual de servicii al persoanei adulte cu handicap grav; (...).

Art. 39. — (...) (3) Modalitățile și condițiile de încheiere, modificare și încetare a contractului individual de muncă al asistentului personal se completează cu prevederile Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare. (...)”

14. *Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare („Legea nr. 53/2003” sau „Codul muncii”)*

„Art. 120. — (1) Munca prestată în afara duratei normale a timpului de muncă săptămânal, prevăzută la art. 112, este considerată muncă suplimentară. (...)”

Art. 121. — (1) La solicitarea angajatorului salariații pot efectua muncă suplimentară, cu respectarea prevederilor art. 114 sau 115, după caz.

(2) Efectuarea muncii suplimentare peste limita stabilită potrivit prevederilor art. 114 sau 115, după caz, este interzisă, cu excepția cazului de forță majoră sau pentru alte lucrări urgente destinate prevenirii producerii unor accidente ori înlăturării consecințelor unui accident.

Art. 122. — (1) Munca suplimentară se compensează prin ore libere plătite în următoarele 90 de zile calendaristice după efectuarea acesteia.

(2) În aceste condiții salariatul beneficiază de salariul corespunzător pentru orele prestate peste programul normal de lucru. (...)”

Art. 123. — (1) În cazul în care compensarea prin ore libere plătite nu este posibilă în termenul prevăzut de art. 122 alin. (1) în luna următoare, munca suplimentară va fi plătită salariatului prin adăugarea unui spor la salariu corespunzător duratei acesteia.

(2) Sporul pentru munca suplimentară, acordat în condițiile prevăzute la alin. (1), se stabilește prin negociere, în cadrul contractului colectiv de muncă sau, după caz, al contractului individual de muncă, și nu poate fi mai mic de 75% din salariul de bază.”

„Art. 137. — (1) Repausul săptămânal este de 48 de ore consecutive, de regulă sâmbăta și duminica.

(2) În cazul în care repausul în zilele de sâmbătă și duminică ar prejudicia interesul public sau desfășurarea normală a activității, repausul săptămânal poate fi acordat și în alte zile stabilite prin contractul colectiv de muncă aplicabil sau prin regulamentul intern.

(3) În situația prevăzută la alin. (2) salariații vor beneficia de un spor la salariu stabilit prin contractul colectiv de muncă sau, după caz, prin contractul individual de muncă. (...)”

„Art. 141. — Prevederile art. 139 nu se aplică în locurile de muncă în care activitatea nu poate fi întreruptă datorită (...) specificului activității.

Art. 142. — (1) Salariaților care lucrează în unitățile prevăzute la art. 140, precum și la locurile de muncă prevăzute la art. 141 li se asigură compensarea cu timp liber corespunzător în următoarele 30 de zile.

(2) În cazul în care, din motive justificate, nu se acordă zile libere, salariații beneficiază, pentru munca prestată în zilele de sărbătoare legală, de un spor la salariul de bază ce nu poate fi mai mic de 100% din salariul de bază corespunzător muncii prestate în programul normal de lucru.”

15. *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare („Legea-cadru nr. 153/2017”)*

„Art. 21. — (1) Munca suplimentară prestată peste programul normal de lucru, precum și munca prestată în zilele de sărbători legale, repaus săptămânal și în alte zile în care, în conformitate cu legea, nu se lucrează, se compensează prin ore libere plătite în următoarele 60 de zile calendaristice după efectuarea acesteia.

(2) În cazul în care compensarea prin ore libere plătite nu este posibilă în termenul prevăzut la alin. (1), munca suplimentară prestată peste programul normal de lucru va fi plătită în luna următoare cu un spor de 75% din salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare, corespunzător orelor suplimentare efectuate.

(3) În cazul în care compensarea prin ore libere plătite nu este posibilă în termenul prevăzut la alin. (1), munca suplimentară prestată în zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările în vigoare, nu se lucrează, va fi plătită în luna următoare cu un spor de 100% din salariul de bază, solda de funcție/salariul de funcție, indemnizația de încadrare, corespunzător orelor suplimentare efectuate.

(4) Plata muncii în condițiile alin. (2) și (3) se poate face numai dacă efectuarea orelor suplimentare a fost dispusă de șeful ierarhic în scris, fără a se depăși 360 de ore anual. În cazul prestării de ore suplimentare peste un număr de 180 de ore anual, este necesar acordul sindicatelor reprezentative sau, după caz, al reprezentanților salariaților, potrivit legii. (...)”

III. Expunerea succintă a proceselor în cadrul cărora s-au invocat chestiunile de drept

Dosarul nr. 306/89/2024

Cererea de chemare în judecată

16. Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Vaslui — Secția civilă cu nr. 306/89/2024, reclamanta AB a solicitat obligarea pârâtei Unitatea Administrativ-Teritorială Delești („U.A.T. Delești”), printre altele, la: calcularea și achitarea contravalorii orelor suplimentare efectuate în perioada 1.09.2018-6.08.2022; calcularea și achitarea contravalorii pentru munca prestată în zilele de sărbătoare legală și în zilele de repaus săptămânal în perioada 1.09.2018-6.08.2022; drepturile salariale mai sus-menționate să fie actualizate cu indicele de inflație calculat până la data plății efective; plata de daune interese moratorii aferente diferențelor de drepturi salariale solicitate, sub forma dobânzii legale, începând cu data exigibilității, până la data plății efective.

17. Reclamanta a îndeplinit funcția de asistent personal debutant, potrivit Contractului individual de muncă nr. aaaa/31.08.2018, încheiat pe perioadă nedeterminată începând cu 1.09.2018. Aceasta și-a desfășurat activitatea la domiciliul persoanei cu handicap, locuind la același domiciliu. Contractul a încetat la decesul beneficiarului, respectiv la 6.08.2022.

Întâmpinarea

18. Prin întâmpinarea formulată, intimata U.A.T. Delești a solicitat respingerea acțiunii introduse de reclamantă, ca neîntemeiată.

19. Tribunalul judecă într-o cauză dintre cele prevăzute de art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

Dosarul nr. 1.463/118/2023

Cererea de chemare în judecată

20. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța — Secția I civilă cu nr. 1.463/118/2023, reclamantii CD și EF, în contradictoriu cu pârătele D.G.A.S. Constanța și Direcția de Sănătate Publică Constanța („D.S.P. Constanța”), au solicitat instanței ca, prin hotărârea ce se va pronunța, să dispună, printre altele:

- (i) obligarea pârâtei D.G.A.S. Constanța la asigurarea serviciilor de îngrijire personală prin asistent personal pentru reclamantul EF, pentru zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările în vigoare nu se lucrează, prin obligarea pârâtei, alternativ, la:

I. Varianta I:

I.1. modificarea contractului individual de muncă al reclamantei CD în ceea ce privește:

— durata muncii, prevăzând 16 ore suplimentare/săptămână:

a) pentru orele suplimentare lucrate, în situația în care pârâta D.G.A.S. Constanța nu poate asigura

compensarea cu ore libere plătite în condițiile art. 21 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017:

a.1. plata orelor suplimentare;

a.2. spor de minimum 75% din salariul de bază pentru muncă suplimentară prestată peste durata normală a timpului de lucru;

a.3. spor de până la 100% din salariul de bază pentru munca suplimentară prestată în zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările în vigoare, nu se lucrează;

I.2. acordarea de despăgubiri materiale echivalente cu sumele convenite pentru orele suplimentare prestate de la data angajării la zi și până la asigurarea posibilității de a beneficia de ore libere plătite în conformitate cu prevederile art. 21 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017, precum și de daune morale în cuantum de 10.000 lei pentru neasigurarea compensării muncii suplimentare efectuate cu ore libere plătite, de la data angajării până la zi;

II. Varianta a II-a: pentru reclamantul EF, acordarea și plata indemnizației prevăzute de art. 42 alin. (4) din Legea nr. 448/2006, în cuantumul prevăzut de art. 43 alin. (1) din aceeași lege, pentru cele 16 ore/săptămână în care pârâta nu poate asigura un alt asistent personal în afară de reclamanta CD, de la data angajării asistentului personal la zi și în continuare, sume actualizate cu rata indicelui de inflație și la care urmează a se aplica și dobânda legală penalizatoare, până la data plății efective a sumelor;

- (ii) obligarea pârâtei D.G.A.S. Constanța la plata de daune morale în cuantum de 20.000 euro pentru reclamantul EF, pentru neasigurarea serviciilor unui asistent personal în zilele de repaus săptămânal și în zilele de sărbătoare legală, conform prevederilor art. 52 alin. (3) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare („Legea nr. 292/2011”), care stabilesc dreptul persoanei dependente care necesită asistență și/sau supraveghere permanentă la servicii sociale de îngrijire zilnică acordată la domiciliu și în cuantum de 20.000 euro pentru reclamanta CD, pentru nerespectarea dreptului la odihnă al acesteia (garantat de art. 112 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii) și a dreptului la viață privată (garantat de art. 26 din Constituția României, republicată);

- (iii) obligarea pârâtei D.G.A.S. Constanța la recalcularea indemnizației de însoțitor pentru perioada de lipsă temporară a asistentului personal în perioada concediului de odihnă al asistentului personal, pentru reclamantul EF, plata diferențelor astfel rezultate și actualizarea acestor sume cu indicele de inflație și respectiv cu dobânda legală de la data la care se datorau și până la data plății efective a sumelor, ținând cont de faptul că reclamanta CD, în calitate de asistent personal, conform contractului individual de muncă are dreptul la 25 de zile lucrătoare de concediu de odihnă, corespunzător gradației 5 la care se încadrează în funcție de vechimea totală în muncă, de la data angajării la zi și în continuare, cu respectarea legislației în vigoare.

Sentința pronunțată de prima instanță

21. Prin Sentința civilă nr. 3.373 din 22 noiembrie 2023, Tribunalul Constanța — Secția I civilă a respins cererea formulată de reclamantul CD și EF în contradictoriu cu pârâtele D.G.A.S. Constanța și D.S.P. Constanța, ca nefondată.

Apelul formulat în cauză

22. Împotriva Sentinței civile nr. 3.373 din 22 noiembrie 2023, pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă, au formulat apel reclamantul CD și EF, prin care au solicitat admiterea, în tot, a cererii de chemare în judecată.

Întâmpinarea la apel

23. Intimata-pârâtă D.G.A.S. Constanța a formulat întâmpinare la apel prin care a solicitat respingerea apelului, ca nefondat, cu consecința menținerii sentinței apelate, ca temeinică și legală.

24. Curtea de apel judecă într-o cauză dintre cele prevăzute de art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

IV. Motivele reținute de titularii sesizărilor cu privire la admisibilitatea procedurii*Dosarul nr. 306/89/2024*

25. Prin Încheierea de ședință din 17 octombrie 2024, instanța de trimitere a reținut că, față de preambulul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, singura condiție de admisibilitate care se impune a fi îndeplinită pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în temeiul ordonanței sus-menționate, este ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea procesului, iar această chestiune de drept să nici nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare. În cazul îndeplinirii acestor condiții, în interpretarea instanței de trimitere, sesizarea devine obligatorie.

26. Dat fiind faptul că, din verificările efectuate prin analiza centralizatoarelor privind hotărârile prealabile și recursurile în interesul legii pronunțate de instanța supremă în materia contenciosului administrativ și a litigiilor de muncă, a rezultat că nu a fost pronunțată o hotărâre privind exact chestiunea de drept care face obiectul prezentei cauze, instanța de trimitere a constatat că sesizarea este admisibilă.

Dosarul nr. 1.463/118/2023

27. Prin Încheierea de ședință din 30 octombrie 2024, instanța de trimitere a reținut întrunirea condițiilor generale de admisibilitate a sesizării, precum și încadrarea litigiului în categoria celor prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, respectiv: completul de judecată a fost investit cu soluționarea unei cauze în apel, acțiunea de fond privind plata unor drepturi de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice — calcularea drepturilor salariale ale reclamantei cu considerarea, în aprecierea acesteia, a unor ore suplimentare; având în vedere că apelul este, potrivit art. 476 din Codul de procedură civilă, cale de atac devolutivă, iar dezlegarea chestiunii de drept vizează însăși temeinicia pretențiilor reclamantei, se impune a se lămuri interpretarea prevederilor art. 121 din Codul muncii, respectiv dacă în situația asistentului personal al persoanei cu handicap, orele de îngrijire în zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările legale, nu se lucrează, prestate la domiciliul comun, pot fi calificate ca fiind ore suplimentare, deși aceste ore nu sunt efectuate din dispoziția angajatorului; din verificarea centralizatoarelor privind hotărârile prealabile și recursurile în interesul legii pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în materia contenciosului administrativ și litigiilor de muncă a rezultat că nu a fost pronunțată nicio hotărâre privind chestiunea de drept care face obiectul prezentei cauze.

28. S-a reținut, totodată, că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 instituie o procedură parțial derogatorie de la cea reglementată de art. 519 din Codul de procedură civilă, în sensul că instanța de trimitere nu trebuie să mai evalueze caracterul de noutate al chestiunii de drept invocate, astfel că orice chestiune de drept care se circumscrie sferei de reglementare a art. 2 din ordonanța anterior menționată, în condițiile acolo descrise, generează obligația, din partea completului de judecată, de sesizare a instanței supreme.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunilor de drept*Dosarul nr. 306/89/2024*

29. Potrivit punctului de vedere exprimat de reclamantă, se impune, cu prioritate, a se stabili dacă, în cauză, sunt incidente prevederile privind contractele de îngrijire a persoanelor cu nevoi speciale sau este vorba despre un litigiu de muncă, față de calificarea dată de angajator, prin încheierea unui contract de muncă pe o perioadă de 8 ore/zi timp de 5 zile/săptămână.

Dosarul nr. 1.463/118/2023

30. Apelanta-reclamantă a apreciat că analiza dreptului persoanei cu handicap grav la servicii de îngrijire la domiciliu nu poate pleca decât de la faptul că aceste servicii trebuie să fie asigurate zilnic, 24 de ore din 24, în considerarea situației excepționale în care se află aceste persoane. Prestarea acestei activități, dincolo de limita de 8 ore/zi, 5 zile/săptămână, conduce la concluzia că persoana care a asigurat aceste servicii în mod fortuit, neputând lăsa persoana cu dizabilități fără sprijin în perioada în care statul nu vrea să își îndeplinească obligațiile, trebuie să fie pontată și salarizată pentru această activitate, cu plata orelor suplimentare efectuate, a sporului pentru muncă suplimentară și a sporului corespunzător orelor lucrate în zilele de sâmbătă, duminică, zile libere legale și zile în care nu se lucrează conform reglementărilor în vigoare.

31. Intimata-pârâtă a considerat că nu pot fi extinse drepturile asistentului personal dincolo de reglementarea contractului individual de muncă al acestuia reglementat de art. 37 din Legea nr. 448/2006, dar și de conținutul art. 121 din Codul muncii raportat la faptul că D.G.S.A. Constanța nu a solicitat niciodată apelantei-reclamante efectuarea de ore suplimentare. Totodată, a arătat că între cei doi apelanți-reclamanți există obligația legală de întreținere prevăzută la art. 513-514 din Codul civil. Limitele obligației de întreținere prevăzute de Codul civil se referă doar la cuantumul bănesc, nu și la timpul pe care un părinte ar trebui să îl aloce îngrijirii copilului major cu handicap.

VI. Punctele de vedere ale completurilor care au formulat sesizările cu privire la dezlegarea chestiunilor de drept*Dosarul nr. 306/89/2024*

32. Contractul individual de muncă al asistentului personal al persoanei cu handicap grav are un caracter special care rezultă din prevederile Legii nr. 448/2006. Este relevant faptul că art. 39 alin. (3) din Legea nr. 448/2006 face trimitere la Codul muncii doar în privința încheierii și încetării contractului individual de muncă, nu și în privința executării acestuia.

33. Obiectul contractului rezultă din formularea art. 38 lit. c) din Legea nr. 448/2006, care se coroborează cu prevederile art. 20 din Legea nr. 448/2006. Se poate concluziona, astfel, că serviciile sociale prestate de către salariat sunt cele din planul individual de servicii, iar activitățile din acest plan trebuie realizate într-un program de lucru „care să nu depășească în medie 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână”.

34. Prezintă relevanță faptul că există situații în care asistentul personal nu are o obligație legală de întreținere a adultului cu handicap (care îi este rudă), în sensul Codului civil, astfel încât nu se poate susține că prezența permanentă a asistentului este necesară sau dezirabilă.

35. „Norma de muncă” este realizarea planului individual de recuperare a persoanei cu handicap, asumat de asistentul personal, care poate reclama o activitate, ce nu poate fi predeterminată, respectiv măsurată, astfel că referința la calculul timpului maxim de lucru pe săptămână nu este pertinentă, având în vedere că acesta poate suferi derogări, așa cum prevede Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003 privind anumite aspecte ale organizării timpului de lucru (*Directiva 2003/88/CE*).

36. Planul individual de recuperare a persoanei cu handicap poate permite asistentului personal să își gestioneze timpul cu mai puține constrângeri și să își urmărească propriile interese. În aceste circumstanțe, doar timpul de lucru aflat în legătură cu oferirea propriu-zisă a asistenței persoanei cu handicap grav pentru realizarea „planului individual de servicii” trebuie privit ca timp de lucru în cadrul programului de lucru prevăzut de art. 37 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 448/2006, conform Directivei 2003/88/CE.

Dosarul nr. 1.463/118/2023

37. În opinia instanței de trimitere, din interpretarea prevederilor art. 5 pct. 6, art. 37 alin. (1), art. 38 lit. c), art. 39 alin. (3) și ale art. 32 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 448/2006, serviciile sociale prestate de către salariat sunt cele din planul individual de servicii, iar activitățile din acest plan trebuie realizate într-un program de lucru care să nu depășească 8 ore/zi și 40 de ore/săptămână, potrivit art. 37 alin. (1) lit. b) din actul normativ sus-menționat.

38. În speță, fiind în discuție ocrotirea unui major cu handicap grav asigurată de un asistent personal neprofesionist, anume de mama sa, apelanta-reclamantă CD, aceasta îi asigură fiului său îngrijire, atât în îndeplinirea unei obligații legale, de rudă în linie dreaptă, cât și în executarea contractului individual de muncă, îndeplinindu-și îndatoririle asumate convențional. Tocmai de aceea situația sa este diferită de aceea a asistentului personal profesionist, care nu este rudă cu persoana pe care o îngrijește și a cărei situație juridică este reglementată distinct.

39. Ca expresie a statutului social și a solidarității între cetățeni, recunoscând această situație în care se află rudele persoanelor cu dizabilități, sub aspectul efortului pe care îl implică îngrijirea acestora și, corelativ, al posibilității obiective de a mai realiza venituri dintr-o activitate dependentă ori independentă, legiuitorul a instituit posibilitatea pentru aceștia de a fi remunerați pentru o parte din activitatea de îngrijire, anume pentru cea care excedează celei inerente îndeplinirii obligațiilor ce intră în conținutul obligației legale de întreținere prevăzute de Codul civil. Fixarea de către legiuitor a anumitor limite privind durata activității pentru care se acordă remunerația, cu consecința acordării sau neacordării unor sporuri sau altele asemenea, face parte din marja de apreciere a legiuitorului pe care acesta o are în domeniul politicilor sociale.

40. În acest context normativ, completul investit cu soluționarea apelului apreciază că îndeplinirea de către părinte sau rude, în cursul nopții ori al unor zile de repaus săptămânal sau al unor zile libere, legale, a obligației legale de sprijin și îngrijire față de copilul său major, cu handicap grav, al cărui asistent personal acesta este, nu poate avea semnificația efectuării unei munci forțate de către acesta ori a prestării unor ore suplimentare, la care face trimitere art. 121 din Codul muncii.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

41. Curțile de apel Cluj și Constanța au transmis hotărâri judecătorești relevante cu privire la chestiunile de drept supuse dezlegării, iar curțile de apel București, Brașov și Iași au comunicat puncte de vedere teoretice asupra acestor chestiuni.

42. Într-o orientare jurisprudențială unanimă s-a apreciat că dispozițiile art. 120 alin. (1), art. 123 alin. (1), art. 137 alin. (3)

și ale art. 142 alin. (2) din Codul muncii (referitoare la plata și sporul pentru munca suplimentară, respectiv pentru munca prestată în zilele de sâmbătă și duminică și de sărbătoare legală) și ale art. 21 alin. (4) din Legea-cadru nr. 153/2017 nu sunt aplicabile asistenților personali ai persoanelor cu handicap, față de conținutul contractelor individuale de muncă prevăzut de art. 37 alin. (1) lit. a) și b) și art. 38 lit. c) din Legea nr. 448/2006, precum și de prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 448/2006, în condițiile în care salariatul desfășoară activitatea la domiciliul persoanei cu handicap și nu are o obligație legală de întreținere.

43. Această orientare jurisprudențială se regăsește la nivelul a două curți de apel, ce au pronunțat în total două hotărâri judecătorești.

44. În același sens au fost exprimate și puncte de vedere teoretice, nesusținute de practică judiciară, de către trei tribunale.

45. În susținerea acestei orientări jurisprudențiale s-a invocat caracterul special al contractului individual de muncă al asistentului personal al persoanei cu handicap grav, care rezultă din prevederile Legii nr. 448/2006, considerându-se că prezintă relevanță faptul că art. 39 alin. (3) din Legea nr. 448/2006 face trimitere la Codul muncii doar în privința încheierii și încetării contractului individual de muncă, nu și în privința executării acestuia.

46. Obiectul contractului rezultă din formularea art. 38 lit. c) din Legea nr. 448/2006, ce se coroborează cu prevederile art. 20 din același act normativ.

47. Prin urmare, serviciile sociale prestate de către salariat sunt cele din planul individual de servicii, iar activitățile din acest plan trebuie realizate într-un program de lucru „care să nu depășească în medie 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână”.

48. S-a reținut că sunt situații în care asistentul personal nu are o obligație legală de întreținere a adultului cu handicap (care îi este rudă), în sensul Codului civil, astfel încât nu se poate susține că prezența permanentă a asistentului este necesară sau dezirabilă.

49. „Norma de muncă” este realizarea planului individual de recuperare a persoanei cu handicap, asumat de asistentul personal, care poate reclama o activitate ce nu poate fi predeterminată, respectiv măsurată, astfel că referința la calculul timpului maxim de lucru pe săptămână nu este pertinentă, având în vedere că acesta poate suferi derogări, așa cum prevede Directiva 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003.

50. Planul individual de recuperare a persoanei cu handicap poate permite asistentului personal să își gestioneze timpul cu mai puține constrângeri și să își urmărească propriile interese. În aceste circumstanțe, doar timpul de lucru aflat în legătură cu oferirea propriu-zisă a asistenței persoanei cu handicap grav pentru realizarea „planului individual de servicii” trebuie privit ca timp de lucru în cadrul programului de lucru prevăzut de art. 37 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 448/2006, conform Directivei 2003/88/CE.

51. Într-o orientare teoretică, singulară și nesusținută de practică judiciară s-a apreciat că asistenților personali care prestează activitatea la domiciliul persoanei cu handicap și nu au o obligație legală de întreținere față de aceasta le sunt aplicabile prevederile legislației muncii în vigoare, similar altor salariați, astfel că beneficiază de aplicarea dispozițiilor legale referitoare la plata muncii suplimentare și a sporurilor pentru munca prestată în zilele de repaus săptămânal și sărbători legale stipulate în Codul muncii și în Legea-cadru nr. 153/2017.

52. În susținerea acestei opinii teoretice s-a arătat că, în condițiile art. 37 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 448/2006, asistentul personal al persoanei cu handicap beneficiază de salariul stabilit potrivit prevederilor Legii-cadru nr. 153/2017. Prin urmare, drepturile sale salariale sunt cele prevăzute de

Legea-cadru nr. 153/2017, lege specială ce reglementează exclusiv salarizarea personalului plătit din fonduri publice. Codul muncii poate fi aplicat, cu caracter general, doar în ceea ce privește acele aspecte de muncă ce nu au primit o reglementare printr-o lege specială — Legea-cadru nr. 153/2017, în temeiul principiului *specialia generalibus derogant*.

53. Pe de altă parte, s-a avut în vedere faptul că art. 39 alin. (3) din Legea nr. 448/2006 trimite la Codul muncii doar în ceea ce privește „modalitățile și condițiile de încheiere, modificare și încetare a contractului individual de muncă al asistentului personal”, ceea ce înseamnă că, sub aspectul salarizării, reglementarea cuprinsă în Codul muncii este exclusiv subsidiară, aplicându-se doar în măsura în care Legea-cadru nr. 153/2017 nu ar reglementa anumite aspecte.

54. Celelalte curți de apel nu au identificat practică judiciară în materie și nici nu au comunicat opinii teoretice.

55. *Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* a comunicat faptul că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. **Jurisprudența Curții Constituționale**

56. În jurisprudența Curții Constituționale a României nu au fost identificate repere relevante pentru soluționarea prezentei sesizări.

IX. **Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție**

57. În mecanismele de unificare a practicii judiciare au fost identificate:

— Decizia nr. 23 din 27 noiembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 31 ianuarie 2024, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Alba Iulia și a stabilit că:

„În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 37 din Legea nr. 448/2006 și a prevederilor anexei nr. 9 pct. IV lit. A subpct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 153/2018 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind stabilirea locurilor de muncă, a categoriilor de personal, a mărimii concrete a sporului pentru condiții de muncă prevăzut în anexa nr. II la Legea-cadru nr. 153/2017, stabilește că asistentul personal nu beneficiază de sporul pentru condiții periculoase sau vătămătoare”, prezentând relevanță considerentele de la paragrafele 77, 88-90;

— Decizia nr. 90 din 4 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 191 din 1 martie 2018, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins ca inadmisibilă sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă, fiind relevante considerentele de la paragrafele 53-57 și 60-62 din această decizie;

— Decizia nr. 17 din 5 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 306 din 5 aprilie 2018, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă, prezentând relevanță considerentele de la paragrafele 71-75;

— Decizia nr. 94 din 25 noiembrie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 17 ianuarie 2025, prin care Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins sesizarea Tribunalului Constanța — Secția I civilă cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 18 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017 în ceea ce îi privește pe asistenții personali ai persoanelor încadrate în grad de handicap grav, angajați cu

contract individual de muncă încheiat cu unitățile administrativ-teritoriale, prin primar/primărie, reținându-se considerentele de la paragrafele 55-56 din această decizie.

X. **Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene**

58. La nivelul Curții de Justiție a Uniunii Europene s-a cristalizat de-a lungul timpului o bogată jurisprudență cu privire la organizarea timpului de lucru în interpretarea Directivei 93/104/CE a Consiliului din 23 noiembrie 1993 și a Directivei 2003/88/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 noiembrie 2003, care a abrogat Directiva 93/104/CE.

59. Sunt relevante, în acest sens, Ordonanța din 11 ianuarie 2007 pronunțată în Cauza C-437/05 *Jan Vorel*, Ordonanța din 4 martie 2011 pronunțată în Cauza C-258/10 *Nicușor Grigore*, Hotărârea din 25 noiembrie 2010 pronunțată în Cauza C-429/09 *Gunter Fuss*, Hotărârea din 14 octombrie 2010 pronunțată în Cauza C-428/09 *Union syndicale Solidaires Isère*, Hotărârea din 3 octombrie 2000 pronunțată în Cauza C-303/98 *SIMAP*, Hotărârea din 9 septembrie 2003 pronunțată în Cauza C-151/02 *Jaeger*.

60. În cadrul jurisprudenței menționate, Curtea a arătat, pe baza definiției din art. 2 pct. 1 din Directiva 2003/88/CE, că sunt trei criterii care trebuie îndeplinite cumulativ pentru ca o perioadă să fie considerată „timp de lucru”. Este vorba despre criteriul spațial (a fi la locul de muncă), criteriul de autoritate (a fi la dispoziția angajatorului) și criteriul profesional (a exercita activitatea sau funcțiile), în legătură cu acest ultim aspect fiind dezvoltată, în principal, cazuistica menționată anterior.

XI. **Raportul asupra chestiunii de drept**

61. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este inadmisibilă, întrucât nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

XII. **Înalta Curte de Casație și Justiție Asupra admisibilității sesizărilor**

62. Potrivit art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, „Dacă în cursul judecății proceselor prevăzute la art. 1, completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac, verificând și constatând că asupra unei chestiuni de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

63. Conform art. 1 alin. (1) din același act normativ, „Prezenta ordonanță de urgență se aplică în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale sau de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal”.

64. Astfel, în procesele de tipul celor enumerate la art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, legiuitorul delegat a instituit următoarele condiții de admisibilitate pentru sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile:

- a) existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- b) completul de judecată să fie investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac;
- c) să existe o chestiune de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei;
- d) chestiunea de drept invocată să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare și nici al unei statuări anterioare a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

65. Se observă că, spre deosebire de condițiile de admisibilitate a sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile circumscrise art. 519 din Codul de procedură civilă, în procedura reglementată de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu mai este prevăzută condiția noutății chestiunii de drept, iar Înalta Curte de Casație și Justiție poate fi sesizată și de către completele de judecată investite cu soluționarea cauzelor în primă instanță sau în calea de atac, fiind eliminată condiția sesizării numai de către completele de judecată ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, ale curților de apel sau ale tribunalelor care sunt investite cu soluționarea cauzelor în ultimă instanță.

66. Referitor la primele două condiții legale, se reține că acestea sunt îndeplinite, întrucât cauzele în care s-au formulat sesizările se află în curs de soluționare pe rolul Tribunalului Vaslui — Secția civilă, respectiv al Curții de Apel Constanța — Secția I civilă, instanțe care judecă în primă instanță și, respectiv, în apel, iar litigiile se circumscriu domeniului specific de reglementare prevăzut de art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, fiind în discuție plata orelor suplimentare efectuate de asistenții personali ai persoanelor cu handicap, categorie de salariați cuprinsă în sfera personalului plătit din fonduri publice.

67. Astfel, în esență, obiectul cauzelor vizează posibilitatea stabilirii și plății, în temeiul art. 121 alin. (1) din Codul muncii și al art. 21 alin. (4) din Legea-cadru nr. 153/2017, a sporului pentru munca suplimentară, respectiv pentru munca prestată în zilele de repaus săptămânal și de sărbătoare legală, asistenților personali ai persoanelor cu handicap, în condițiile în care, în calitate de salariați cu contract individual de muncă, aceștia își desfășoară activitatea la domiciliul persoanei cu handicap, respectiv la domiciliul comun.

68. În ceea ce privește cea de-a treia condiție a admisibilității sesizărilor, referitoare la caracterul esențial al chestiunii de drept supuse unei interpretări de principiu, în sensul ca de lămurirea acesteia să depindă soluționarea pe fond a cauzelor, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că aceasta nu este îndeplinită.

69. Se reține astfel că, în cazul *primei sesizări înregistrate cu nr. 2.538/1/2024* în Dosarul nr. 306/89/2024, având ca obiect cererea reclamantei de a i se calcula și plăti contravaloarea orelor suplimentare, a celor din zilele de repaus săptămânal și a celor din zilele de sărbători legale, prestate în calitate de asistent personal al persoanei cu handicap, intimata angajatoare a solicitat respingerea cererii, exclusiv prin prisma imposibilității probării efectuării acestora în lipsa unor evidențe (pontaje) zilnice, vizate spre neschimbare și de către organele de specialitate din cadrul serviciului de asistență socială ce funcționează în cadrul primăriei, pontaje în care să fie menționate orele de muncă lucrate peste programul normal ori în zilele de sâmbătă și duminică sau în cele de sărbători legale.

70. Prin urmare, în acest dosar, litigiul poartă, în concret, asupra probațiunii, așa încât o eventuală dezlegare a chestiunii de drept supuse interpretării instanței supreme nu este utilă cauzei din perspectiva soluționării fondului acesteia, iar, în absența unei necesare argumentări, nu poate fi identificată legătura între dispozițiile legale a căror interpretare se solicită și soluționarea cauzei pe fond.

71. Pe de altă parte, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că instanța de trimitere a apreciat că se impune declanșarea mecanismului hotărârii prealabile fără o minimă analiză a îndeplinirii tuturor condițiilor de admisibilitate, apreciind eronat că sesizarea formulată în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024 este condiționată exclusiv de cerința ca instanța supremă să nu fi statuat asupra chestiunii de drept de

a cărei lămurire depinde soluționarea procesului, iar această chestiune să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

72. Așadar, în circumstanțele particulare ale cauzei, față de sumara motivare a încheierii de sesizare în care nu este relevată necesitatea intervenției instanței supreme, respectiv în lipsa oricăror argumente din care să reiasă existența unei strânse legături între maniera de dezlegare a chestiunii de drept identificate și soluționarea pricinii, nu se poate determina în ce măsură lămurirea solicitată pe această cale depășește obligația instanței de a interpreta și aplica legea în cadrul soluționării unui litigiu.

73. Totodată, trebuie remarcat și că problema litigioasă, astfel cum a fost decelată de instanța de sesizare, se circumscrie identificării normei legale aplicabile în cauză, și nu lămuririi unei chestiuni de drept sub aspectul interpretării dispozițiilor legale incidente. Or, identificarea normei de drept incidente constituie nu doar atributul exclusiv, dar și obligația instanței de trimitere atunci când formulează sesizarea.

74. Astfel, dilema titularului sesizării constă în a stabili în ce măsură asistenților personali ale căror contracte individuale de muncă sunt încheiate în temeiul Legii nr. 448/2006 le sunt aplicabile exclusiv dispozițiile acestei legi ori și dispozițiile din Codul muncii și cele din Legea-cadru nr. 153/2017 referitoare la plata și sporul pentru munca suplimentară, respectiv pentru munca prestată în zilele de sâmbătă și duminică și de sărbătoare legală.

75. Cu alte cuvinte, instanța de trimitere avea de stabilit, dintre mai multe norme pe care le considera deopotrivă posibil aplicabile, pe aceea incidentă în cauză, atribut pe care nu îl poate transfera instanței supreme prin intermediul hotărârii prealabile.

76. Prin urmare, revine instanței de trimitere obligația identificării în concret a dispoziției legale care necesită interpretare, a aspectelor care conferă caracterul dihotomic, antagonic al interpretării normei, precum și a prezentării modului diferit în care aceasta poate fi interpretată.

77. Nu în ultimul rând, Înalta Curte de Casație și Justiție reține și că nu este îndeplinită condiția de admisibilitate subsumată cerinței ca sesizarea să privească o *chestiune de drept* care să fie reală, generată de nevoia lămuririi sensului și înțelesului unei norme de drept imperfecte, lacunare sau neclare, aptă să devină sursă a unor interpretări divergente și, pe cale de consecință, a unei jurisprudențe neunitare.

78. Faptul că problema de drept cu a cărei soluționare a înțeles să investească instanța supremă nu prezintă caracter dificil nici pentru instanța de trimitere rezultă chiar din cuprinsul încheierii de sesizare, în care aceasta opinează neechivoc cu privire la caracterul special al contractului individual de muncă al asistentului personal al persoanei cu handicap grav, caracter ce rezultă din prevederile Legii nr. 448/2006, reținând că dispozițiile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 448/2006 fac trimitere la Codul muncii doar în privința modalităților și condițiilor de încheiere, modificare și încetare ale contractului individual de muncă, conținutul concret al drepturilor și obligațiilor părților fiind prevăzut de legea specială.

79. Așadar, în conformitate cu art. 37 și 38 din Legea nr. 448/2006 care reglementează drepturile și obligațiile asistentului personal, se reține că acesta are printre obligațiile principale pe aceea de a-și asuma că prestează și, totodată, pe aceea de a presta efectiv pentru persoana cu handicap grav toate activitățile și serviciile prevăzute în contractul individual de muncă, în fișa postului și în planul individual de servicii al persoanei adulte cu handicap grav, în strânsă corelație cu programul de lucru care nu trebuie să depășească în medie 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână.

80. Relevant este și faptul că jurisprudența transmisă ca urmare a consultării instanțelor este unitară în sensul celor reținute anterior.

81. Analiza condițiilor de admisibilitate *relevă* și în privința *celei de-a doua sesizări conexe*, înregistrată cu nr. 2.881/1/2024, neîndeplinirea cerinței referitoare la necesitatea existenței unei strânse legături între chestiunea de drept și soluționarea fondului cauzei.

82. În cadrul acestei sesizări, instanța de trimitere a apreciat că se impune a se lămuri interpretarea prevederilor art. 121 din Codul muncii, respectiv dacă, în situația asistentului personal al persoanei cu handicap, orele de îngrijire din zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, în conformitate cu reglementările legale, nu se lucrează, prestate la domiciliul comun, pot fi calificate ca ore suplimentare, deși aceste ore nu sunt efectuate din dispoziția angajatorului.

83. Litigiul în care a fost formulată sesizarea se află în stadiul procesual al apelului, curtea de apel fiind investită cu analiza criticilor formulate de către apelantă față de soluția primei instanțe care a respins cererea reclamantei referitoare la recunoașterea și plata orelor suplimentare, pe considerentul că, din înscrisurile depuse de pârâta căreia i-a revenit și sarcina probei conform art. 292 din Codul muncii, rezultă că D.G.A.S. Constanța, în calitate de angajator, nu a solicitat și nu avea dreptul să solicite reclamantei efectuarea de ore suplimentare.

84. Or, în acest context, este evident faptul că soluționarea cauzei pe fond s-a grefat îndeosebi pe aspecte ce țin de interpretarea probatoriului administrat, și nu de interpretare a legii, așa încât dezlegarea chestiunii de drept cu care a fost investită instanța supremă nu are legătură cu fondul cauzei.

89. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibile sesizările formulate de Tribunalul Vaslui — Secția civilă în Dosarul nr. 306/89/2024 și de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 1.463/118/2023, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

Dacă dispozițiile art. 120 alin. (1), ale art. 123 alin. (1) din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 21 alin. (4) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 137 alin. (3) și ale art. 142 alin. (2) din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare (referitoare la plata și sporul pentru munca suplimentară, respectiv pentru munca prestată în zilele de sâmbătă și duminică și de sărbătoare legală), sunt aplicabile asistenților personali ai persoanelor cu handicap, față de conținutul contractelor individuale de muncă prevăzut de art. 37 alin. (1) lit. a) și b) și art. 38 lit. c) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și de prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 448/2006, în condițiile în care salariatul desfășoară activitatea la domiciliul persoanei cu handicap și nu are o obligație legală de întreținere.

Modalitatea de interpretare a prevederilor art. 121 din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare, în sensul dacă asigurarea serviciilor de îngrijire personală în zilele de repaus săptămânal, de sărbători legale și în celelalte zile în care, conform prevederilor legale, nu se lucrează poate fi considerată efectuare de ore suplimentare, în situația asistentului personal care asigură îngrijire la domiciliul său?

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 10 februarie 2025.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Elena-Mădălina Ivănescu

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 63

din 3 martie 2025

Dosar nr. 2.417/1/2024

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Lavinia Curelea	— judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan	— judecător la Secția I civilă
Cristina Truțescu	— judecător la Secția I civilă
Maricel Nechita	— judecător la Secția I civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Simona Maria Zarafiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Mihaela Mîneran	— judecător la Secția a II-a civilă
Marcela Marta Iacob	— judecător la Secția a II-a civilă
Andreea Marchidan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Nicoleta Ghica-Velescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ionel Florea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Pohrib	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ramona Maria Gliga	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 2.417/1/2024, este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Mihaela Lorena Repana, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 27.626/3/2023, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat conform art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, nefiind formulate puncte de vedere de către părți.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a dispus, prin Încheierea din 17 octombrie 2024, în Dosarul nr. 27.626/3/2023, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024*), în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dacă dispozițiile art. 125 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la ajutorul de deces, sunt aplicabile în cazul decesului unui beneficiar al unei pensii de serviciu stabilite în baza Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care nu îndeplinește condițiile pentru acordarea unei pensii potrivit Legii nr. 263/2010.

II. Dispozițiile legale supuse interpretării Înaltei Curți de Casație și Justiție

8. Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 263/2010*):

„**Art. 125. — (1)** În cazul decesului asiguratului sau al pensionarului, beneficiază de ajutor de deces o singură persoană care face dovada că a suportat cheltuielile ocazionale de deces și care poate fi, după caz, soțul supraviețuitor, copilul, părintele, tutorele, curatorul sau, în lipsa acestora, oricare persoană care face această dovadă.

(2) Dovada prevăzută la alin. (1) se poate face prin orice mijloc de probă admis de lege.

(3) Cuantumul ajutorului de deces se stabilește anual prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat și nu poate fi mai mic decât valoarea câștigului salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

9. Prin Cererea de chemare în judecată înregistrată la 18 septembrie 2023 pe rolul Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale cu nr. 27.626/3/2023, reclamanta a solicitat să se dispună obligarea casei teritoriale de pensii la plata ajutorului de deces, cu aplicarea actualizării cu indicele de inflație și a dobânzii legale penalizatoare, până la executarea integrală a obligației principale.

10. În motivare, reclamanta a arătat că, în urma decesului survenit la data de 19 mai 2023, s-a adresat casei teritoriale de pensii pentru acordarea ajutorului de deces, dar i-a fost comunicat refuzul de acordare a acestuia pentru considerentul că defunctul avea calitatea de pensionar conform Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 303/2004*).

11. Reclamanta a susținut că sistemul de pensii aplicabil judecătorilor și procurorilor face parte din sistemul public de asigurări sociale și nu reprezintă un sistem neintegrat, ca în cazul altor categorii profesionale (de exemplu, avocați, personalul clerical și cel asimilat din cadrul cultelor recunoscute prin lege etc.), astfel că se aplică regulile generale prevăzute de *Legea nr. 263/2010*, iar dispozițiile privind alte drepturi de asigurări sociale sunt incidente deopotrivă, fără privilegii și fără discriminări, tuturor beneficiarilor drepturilor de asigurări sociale în sistemul public, inclusiv magistraților.

12. De asemenea, a menționat că, potrivit art. 6 alin. (1) pct. II din *Legea nr. 263/2010*, magistrații sunt asigurați obligatoriu, prin efectul legii, în sistemul public de pensii.

13. În apărare, pârâta a arătat că prestațiile de asigurări sociale acordate sub formă de pensii sunt suportate din bugetul asigurărilor sociale de stat și sunt stabilite după norme proprii sistemului public de pensii, referitoare la vârsta standard de pensionare, stagiul minim sau complet de cotizare realizat și particularitățile locului de muncă.

14. Pensia de serviciu la care sunt îndreptățiți magistrații are ca temei *Legea nr. 303/2004* (art. 82-86). Modalitatea de stabilire, condițiile de stabilire și de acordare, baza de calcul, actualizarea pensiei de serviciu, categoriile de beneficiari și sursa de finanțare sunt reglementate în condiții specifice stabilite prin această lege specială.

15. Persoanele pentru care pensia de serviciu reflectă cele două componente, și anume pensia din sistemul public (de asigurări sociale) și suplimentul de la bugetul de stat, sunt pensionare ale sistemului public de pensii, beneficiind de prestațiile de asigurări sociale și facilitățile acordate beneficiarilor acestui sistem (de exemplu, bilete de tratament, reduceri pentru transport intern, ajutor de deces).

16. Având în vedere că la data decesului (19 mai 2023) defunctul nu îndeplinea condițiile pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, fiind beneficiar doar al pensiei de serviciu, reclamanta nu putea beneficia de ajutor de deces.

17. Prin Sentința civilă nr. 306 din 29 ianuarie 2024, Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a admis în parte cererea de chemare în judecată, a obligat pârâta casa de pensii să plătească reclamantei ajutorul de deces pentru defunctul decedat la data de 19 mai 2023 în cuantumul prevăzut de dispozițiile art. 125 din *Legea nr. 263/2010*, sumă ce se va actualiza cu indicele de inflație la data plății, precum și la plata dobânzii legale penalizatoare de la data scadenței până la data plății efective.

18. Pentru a pronunța această sentință, prima instanță a reținut că dispozițiile Legii nr. 303/2004 nu cuprind reglementări privind ajutorul de înmormântare, dar dispozițiile art. 125 din *Legea nr. 263/2010* prevăd acest beneficiu.

19. Textul de lege prevede că ajutorul de înmormântare se acordă în cazul decesului asiguratului sau pensionarului, nefăcându-se distincție cu privire la calitatea de pensionar în sensul dacă cel decedat este pensionar ce beneficiază de o pensie în sistemul public de pensii sau de o pensie de serviciu. Or, unde legea nu distinge nici interpretat nu trebuie să distingă.

20. *Legea nr. 303/2004* reglementează statutul judecătorilor și procurorilor și prevede dreptul acestora la pensia de serviciu, însă *Legea nr. 263/2010* reprezintă dreptul comun în materie de pensii și asigurări sociale; această lege conține reguli cu privire la stabilirea și plata pensiei, la modalitatea de contestare a deciziei de pensionare, reguli care se aplică și pensionarilor

magistrați, chiar dacă dreptul la pensia de serviciu este prevăzut de *Legea nr. 303/2004*.

21. Ajutorul de deces nu este raportat la vreun cuantum al pensiei, singurele condiții ce trebuie îndeplinite fiind să se facă dovada calității de pensionar sau de asigurat a celui decedat și dovada că solicitantul a suportat cheltuielile de înmormântare.

22. În cauză, pârâta nu a contestat faptul că reclamanta îndeplinește aceste condiții legale, învederând doar faptul că autorul acesteia era beneficiarul unei pensii de serviciu prevăzute de *Legea nr. 303/2004*, argument ce nu poate fi reținut, în raport cu dispozițiile legale enunțate anterior.

23. Prin cererea de apel, pârâta a susținut că pensiile recunoscute în sistemul public sunt cele enumerate în cuprinsul art. 51 (pensia pentru limită de vârstă, pensia anticipată, pensia anticipată parțială, pensia de invaliditate și pensia de urmaș) din *Legea nr. 263/2010*.

24. Anterior datei decesului, soțul defunct al reclamantei avea calitatea de titular al unei pensii de serviciu, neîndeplinind până la data decesului condițiile pentru acordarea unei pensii din sistemul public de pensii.

25. Calitatea de beneficiar numai al pensiei de serviciu îl situează pe magistrat în afara sistemului public de pensii și, ca urmare, până la data la care optează pentru pensia din acest sistem (de asigurări sociale), dacă o face, acesta nu are calitatea de pensionar, în sensul Legii nr. 263/2010.

26. În consecință, apelanta-pârâta a susținut că pensionarii beneficiari numai de pensie de serviciu, acordată în baza Legii nr. 303/2004, nu pot beneficia de prestațiile de asigurări sociale și facilitățile acordate pensionarilor din sistemul public de pensii, ca urmare a decesului titularului pensiei de serviciu.

27. Intimata-reclamantă a susținut, în apărare, că sistemul de pensii aplicabil judecătorilor și procurorilor face parte din sistemul public de asigurări sociale și nu reprezintă un sistem neintegrat, astfel că se aplică regulile generale prevăzute de *Legea nr. 263/2010*.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

28. Completul de judecată al instanței de trimitere a reținut că, în speță, prin cererea de chemare în judecată reclamanta a solicitat obligarea pârâtei la plata ajutorului de deces pentru defunctul său soț care a fost beneficiarul pensiei de serviciu prevăzute de *Legea nr. 303/2004*.

29. Prin urmare, prezentul litigiu vizează plata unei prestații de asigurări sociale a personalului plătit din fonduri publice, vizat de prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

30. Totodată, s-a reținut că, spre deosebire de prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, în cadrul mecanismului de unificare a practicii reglementat de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu mai este prevăzută cerința noutății chestiunii de drept, iar caracterul imperativ al normei exclude eventualele aprecieri ale instanței de trimitere cu privire la dificultatea chestiunii de drept de care depinde soluționarea litigiului.

31. Astfel, apreciind că nu se impune îndeplinirea acestor cerințe, specifice reglementării date de art. 519 din Codul de procedură civilă, instanța de trimitere a constatat îndeplinirea situația premisă avută în vedere de legiuitorul delegat la edictarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, asupra chestiunii de drept în discuție, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, Înalta Curte de Casație și Justiție nestatuând până în prezent, aceasta nefăcând nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

32. În subsidiar, s-a reținut că, dată fiind interpretarea diferită a părților asupra normei de drept incidente, interpretare divergentă susceptibilă a se întâlni și în cadrul altor litigii având același obiect, chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată are un grad suficient de dificultate pentru a impune intervenția instanței supreme.

33. În consecință, instanța de trimitere a apreciat că este admisibilă sesizarea în temeiul art. 2 alin. (1) din Ordonanța de

urgență a Guvernului nr. 62/2024, soluționarea apelului depinzând de lămurirea modului de interpretare și aplicare a prevederilor art. 125 din Legea nr. 263/2010 referitoare la ajutorul de deces, fiind necesar a se statua dacă aceste dispoziții sunt aplicabile în cazul decesului beneficiarului unei pensii de serviciu stabilite în baza Legii nr. 303/2004 care nu îndeplinește condițiile pentru acordarea unei pensii potrivit Legii nr. 263/2010.

V. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

34. Instanța de trimitere a apreciat că interpretarea dată de apelanta-pârâtă prevederilor art. 125 din Legea nr. 263/2010 privind ajutorul de deces este una eronată.

35. Astfel, dispozițiile art. 82 alin. (8) din Legea nr. 303/2004 prevăd că pensia prevăzută de acest articol are regimul juridic al unei pensii pentru limită de vârstă.

36. Prin urmare, reclamanta are dreptul să beneficieze de ajutorul de deces pentru defunctul său soț, neputând fi exclusă din categoria celor care beneficiază de acest ajutor prin raportare la faptul că defunctul era beneficiarul doar al pensiei de serviciu, având în vedere, pe de o parte, dispozițiile art. 82 alin. (8) din Legea nr. 303/2004, din care rezultă regimul juridic al pensiei de serviciu, și, pe de altă parte, împrejurarea că, așa cum rezultă din dispozițiile art. 6 alin. (1) pct. II din Legea nr. 263/2010, persoanele care sunt numite în cadrul autorității judecătorești, pe durata mandatului, sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii, în sistemul public de pensii, ceea ce în mod evident atrage consecințe în ceea ce privește componenta contributivă cuprinsă în pensia de serviciu.

VI. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

37. Părțile nu au formulat puncte de vedere cu privire la chestiunea de drept pusă în discuție, însă, potrivit încheierii de sesizare, se poate decela opinia părților în această privință din poziția lor procesuală, așa cum rezultă din motivarea acțiunii și a cererii de apel, precum și a apărărilor formulate în cauză.

38. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au formulat puncte de vedere privind chestiunea de drept supusă judecării.

VII. Practica judiciară a instanțelor naționale în materie

39. Din răspunsurile transmise de instanțele naționale, la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care au fost formulate puncte de vedere argumentate și au fost transmise hotărâri judecătorești cu privire la chestiunea de drept ce face obiectul sesizării de față, au rezultat următoarele:

40. Într-o opinie majoritară s-a apreciat că dispozițiile art. 125 din Legea nr. 263/2010 privind ajutorul de deces sunt aplicabile în cazul decesului unui beneficiar al unei pensii de serviciu stabilite în baza Legii nr. 303/2004 care nu îndeplinește condițiile pentru acordarea unei pensii potrivit Legii nr. 263/2010.

41. În susținerea acestei opinii s-a reținut, în esență, că regulile generale prevăzute de Legea nr. 263/2010 se aplică deopotrivă tuturor beneficiarilor drepturilor de asigurări sociale în sistemul public, inclusiv magistraților, fără privilegii și fără discriminări. Totodată, s-a arătat că Legea nr. 303/2004 prevede doar un mod de calcul diferit al pensiei, iar, potrivit art. 82 alin. (8) din această lege, pensia de serviciu are regimul juridic al unei pensii pentru limită de vârstă.

42. Această opinie a fost regăsită atât în practica judiciară, cât și în punctele de vedere teoretice exprimate de judecători.

43. Într-o opinie minoritară s-a considerat că, din contră, ceea ce interesează este dacă pensia de care a beneficiat defunctul avea sau nu o componentă contributivă, respectiv dacă defunctul avea calitatea de pensionar în sensul Legii nr. 263/2010 la data decesului.

44. Cu titlu de practică judiciară în sensul acestei opinii a fost identificată o sentință rămasă definitivă.

45. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

46. Nu au fost identificate decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțate în procedurile de unificare a practicii judiciare, sau ale Curții Constituționale care să prezinte relevanță în dezlegarea chestiunii de drept care face obiectul prezentei sesizări.

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

47. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea formulată în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este admisibilă, soluția propusă asupra fondului chestiunii de drept fiind în sensul că ajutorul de deces, ca prestație de asigurări sociale, reglementat de art. 125 din Legea nr. 263/2010, se acordă și în cazul decesului titularului unei pensii de serviciu stabilite în baza Legii nr. 303/2004, care nu îndeplinește condițiile pentru acordarea unei pensii în sistemul public, potrivit Legii nr. 263/2010.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

X.1. Admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

48. Temeiul prezentei sesizări îl constituie prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, iar domeniul de reglementare al acestui act normativ, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 14 iunie 2024, este conturat expres prin dispozițiile art. 1, ordonanța de urgență aplicându-se în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale ori de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, precum și în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice, indiferent de natura și obiectul proceselor, de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze.

49. În această materie se instituie o procedură specială privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, sens în care, prin art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, se prevede: „Dacă în cursul judecării proceselor prevăzute la art. 1, *completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac, verificând și constatând că asupra unei chestiuni de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.*”

50. Rezultă că aceste prevederi se aplică cu prioritate în raport cu dispozițiile art. 519-521 din Codul de procedură civilă, potrivit principiului *specialia generalibus derogant*, urmând a se aplica însă în completare prevederile dreptului comun, respectiv Codul de procedură civilă.

51. De altfel, trebuie subliniat că legiuitorul delegat a ținut cont, la adoptarea acestui nou act normativ, potrivit principiilor prezentate în preambulul acestuia, de configurația actuală a mecanismului hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și de efectul obligativității hotărârii pe care o pronunță Înalta Curte de Casație și Justiție, în deplin acord cu îndatorirea sa constituțională de asigurare a aplicării și

interpretării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești din România, apreciindu-se că, în raport cu coordonatele acestui mecanism, aplicarea acestor noi norme legale cu caracter special poate influența pozitiv activitatea instanțelor judecătorești, „în condițiile în care, încă dintr-o etapă incipientă, s-ar asigura clarificarea unor chestiuni dificile de drept”.

52. Prin urmare, în contextul normativ expus, procedura de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile presupune îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții de admisibilitate a sesizării:

- (i) existența unei cauze în curs de judecată, în primă instanță sau în calea de atac;
- (ii) cauza să fie dintre cele prevăzute limitativ la art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, indiferent de natura și obiectul proceselor, de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze, respectiv litigiul să vizeze stabilirea și/sau plata drepturilor salariale/de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, fie stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea/revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice;
- (iii) existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei;
- (iv) chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

53. Evaluând elementele sesizării pendinte, pentru a stabili dacă se verifică îndeplinirea simultană a condițiilor care permit declanșarea mecanismului de unificare a practicii judiciare, se constată că toate cerințele anterior enunțate sunt întrunite.

54. Astfel, procesul în care s-a formulat sesizarea are ca obiect plata ajutorului de deces în beneficiul soției supraviețuitoare a defunctului magistrat, titular al pensiei de serviciu acordate în baza legii speciale, fiind vorba, așadar, de prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice, care se circumscriu domeniului specific de reglementare al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024.

55. Cauza în care a fost formulată sesizarea se află pe rolul Curții de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale, în calea de atac a apelului.

56. Este îndeplinită și condiția ca prin sesizare să fie dedusă spre interpretare o chestiune de drept, pentru care să fie necesară o rezolvare de principiu, aptă să preîntâmpine jurisprudența neunitară.

57. În legătură cu această condiție, o primă observație care se impune a fi făcută este aceea că, în absența unei definiții legale specifice, noțiunea de „chestiune de drept” la care se referă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024 nu poate primi un alt înțeles decât cel comun din dreptul procesual civil român, în acord cu prevederile art. 48 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

58. Mai mult decât atât, însuși preambulul actului normativ ce constituie temeiul prezentei sesizări (ca parte constitutivă obligatorie în cazul ordonanțelor de urgență), având rolul de a facilita înțelegerea acestuia, demonstrează faptul că, și după intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024, rămân de actualitate trăsăturile definitorii ale condiției de admisibilitate în analiză, consacrate consecvent atât în doctrina de specialitate, cât și în jurisprudența instanței

supreme dezvoltate pe marginea mecanismului hotărâri prealabile din reglementarea Codului de procedură civilă.

59. Aceasta întrucât, în preambulul ordonanței de urgență, legiuitorul delegat a reafirmat rolul constituțional al Înaltei Curți de Casație și Justiție, consacrat prin art. 126 alin. (3) din Constituția României, de asigurare a interpretării și aplicării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești; în egală măsură, autorul reglementării a subliniat nevoia de clarificare a unor „chestiuni dificile de drept” și a manifestat, deopotrivă, preocuparea pentru neafectarea semnificativă a volumului de activitate al instanței supreme, toate aceste argumente sprijinind stabilirea sensului corect al normei adoptate.

60. Or, așa cum s-a arătat și în doctrină, pentru a fi justificată intervenția instanței supreme în scopul preîntâmpinării unei jurisprudențe neunitare, este necesar ca respectiva chestiune de drept să releve aspecte dificile și controversate de interpretare, date de neclaritatea normei, de caracterul incomplet al acesteia, susceptibil de mai multe sensuri ori accepțiuni deopotrivă de justificate față de imprecizia redactării textului legal.

61. De asemenea, jurisprudența consolidată, timp de peste 10 ani, în legătură cu această condiție de admisibilitate a statuat constant că în sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu procedura pronunțării unei hotărâri prealabile trebuie să fie identificată o problemă de drept care necesită cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecării (a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 24 din 29 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 820 din 4 noiembrie 2015; Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 24 februarie 2017; Decizia nr. 20 din 20 mai 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 651 din 6 august 2019; Decizia nr. 17 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 508 din 15 iunie 2020; Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 186 din 6 martie 2023; Decizia nr. 35 din 17 iunie 2024, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 632 din 4 iulie 2024).

62. Se mai cuvine notat că, în procedura pronunțării hotărâri prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție nu se substituie atributului fundamental al instanțelor, de stabilire a normei incidente, de interpretare și aplicare a legii, ci se limitează la a-i facilita judecătorului eliminarea ambiguităților, impreciziunilor ori lacunelor textelor legale, în scopul asigurării unor dezlegări jurisdicționale adecvate și unitare.

63. Verificând această condiție, Înalta Curte de Casație și Justiție reține că, potrivit actului de sesizare, problematica întrebării adresate vizează sfera beneficiarilor ajutorului de deces, în sensul de a se stabili dacă această prestație se acordă și în cazul decesului titularului unei pensii de serviciu stabilite în baza Legii nr. 303/2004, care nu îndeplinește condițiile pentru acordarea unei pensii potrivit Legii nr. 263/2010.

64. Chestiunea de drept invocată prezintă un grad de dificultate ridicat de natură a justifica intervenția instanței supreme, având în vedere că în această materie au fost pronunțate soluții divergente asupra acestei probleme de drept, astfel cum rezultă din hotărârile judecătorești evocate în capitolul VII din prezenta decizie. În egală măsură, în urma consultării instanțelor naționale, au fost transmise opinii teoretice care evidențiază două variante posibile de interpretare, precum și aspecte controversate de abordare.

65. Drept urmare, chestiunea de drept care face obiectul întrebării prealabile prezintă o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția mecanismului de unificare activat.

66. Se verifică, de asemenea, și existența raportului de dependență dintre soluționarea pe fond a cauzei și lămurirea

chestiunii de drept în discuție, întrucât autorul sesizării are a examina și a decide asupra criticilor din apel și, corelativ, a apărărilor formulate, circumscrise îndrituirii reclamantei la ajutorul de deces, în calitate de soție supraviețuitoare a defunctului pensionar fost magistrat.

67. De asemenea, se constată că Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra chestiunii de drept și aceasta nici nu formează obiect al unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

68. Fiind îndeplinite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, se impune pronunțarea unei hotărâri prealabile prin care să se dea o dezlegare de principiu asupra chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării.

X.2. **Asupra fondului sesizării**

69. Obiectul întrebării prealabile îl constituie sfera destinațiilor normei juridice cuprinse în art. 125 din Legea nr. 263/2010, care reglementează, ca prestație de asigurări sociale, ajutorul de deces, în cazul decesului asiguratului sau al pensionarului.

70. Chestiunea de drept punctuală, asupra căreia instanța supremă este abilitată să dea o dezlegare cu valoare de principiu, privește lămurirea domeniului de aplicabilitate al acestei prestații, în sensul de a statua dacă ajutorul de deces se acordă și în cazul decesului titularului unei pensii de serviciu stabilite în baza Legii nr. 303/2004, care nu îndeplinește condițiile pentru acordarea unei pensii în sistemul public, potrivit Legii nr. 263/2010.

71. Pentru dezlegarea chestiunii de drept cu care a fost sesizată, Înalta Curte de Casație și Justiție trebuie să realizeze, printr-o interpretare corelată și adecvată a tuturor normelor de drept relevante, utilizând în mod conjugat metodele curente de interpretare, delimitarea conceptuală și identificarea trăsăturilor definitorii ale celor două drepturi — pensia de serviciu a magistraților și ajutorul de deces —, care să permită o bună înțelegere a relației dintre ele, iar, în final, să fundamenteze concluzia aplicabilității normei generale (Legea nr. 263/2010), care complințește norma specială (Legea nr. 303/2004), în condițiile în care aceasta din urmă nu conține dispoziții referitoare la beneficiul legal în analiză.

72. Dreptul la ajutorul de deces, ca prestație de asigurări sociale, este consacrat normativ în Legea nr. 263/2010, impunându-se, în contextul supus examinării, a fi observate următoarele texte de lege relevante:

„Art. 1. — *Dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile prezentei legi, prin sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, denumit în continuare sistemul public de pensii.*”

„Art. 6. — (1) *În sistemul public de pensii sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii: (...) II. persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului (...).*”

„Art. 121. — *În sistemul public de pensii, în afara pensiilor, se mai pot acorda, în condițiile prezentei legi, următoarele prestații: (...) c) ajutor de deces, în cazul decesului asiguratului, pensionarului sau unui membru al familiei unuia dintre aceștia.*”

„Art. 125. — (1) *În cazul decesului asiguratului sau al pensionarului, beneficiază de ajutor de deces o singură persoană care face dovada că a suportat cheltuielile ocazionate de deces și care poate fi, după caz, soțul supraviețuitor, copilul, părintele, tutorele, curatorul sau, în lipsa acestora, oricare persoană care face această dovadă. (...).*”

„Art. 127. — (1) *Ajutorul de deces se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat și se acordă, la cerere, pe baza certificatului de deces.*

(2) *Acordarea ajutorului de deces nu este condiționată de realizarea unui anumit stagi de cotizare.*”

73. Pe de altă parte, în ceea ce privește pensia de serviciu a magistraților, prezintă relevanță următoarele dispoziții din Legea nr. 303/2004:

„Art. 82. — (...) (8) *Pensia prevăzută de prezentul articol (pensia de serviciu n.n.) are regimul juridic al unei pensii pentru limită de vârstă.*”

„Art. 85. — (1) *Partea din pensia de serviciu care depășește nivelul pensiei din sistemul public, pensia prevăzută la art. 82 alin. (2), art. 83¹ și art. 84 alin. (3), precum și pensia de serviciu acordată celor care nu îndeplinesc condiția de limită de vârstă prevăzută de Legea nr. 263/2010, cu modificările și completările ulterioare, se suportă din bugetul de stat. (...).*”

74. O primă observație care se impune a fi făcută este aceea că sistemul de pensii al magistraților face parte din sistemul public de asigurări sociale și nu reprezintă un sistem neintegrat; astfel, regulile generale se aplică deopotrivă, fără privilegii și fără discriminări, tuturor beneficiarilor drepturilor de asigurări sociale în sistemul public, inclusiv magistraților [a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 11 din 20 februarie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 313 din 12 aprilie 2023 (paragrafele 103, 104), și Decizia Curții Constituționale nr. 303 din 9 iunie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 27 iulie 2005].

75. Legea organică specială vizând statutul magistraților reglementează o categorie specifică de pensie, respectiv pensia de serviciu, limitând câmpul de aplicare a legii generale care normează sistemul unitar de pensii publice, prin dispozițiile exprese, derogatorii, referitoare la condițiile de pensionare pentru limită de vârstă sau anticipată, la cuantumul pensiei ori la sursa de finanțare a acestui drept.

76. Însă, verificând identitatea obiectului de reglementare — ca situație premisă de care este condiționată activarea regulilor de soluționare a conflictului material dintre normele civile concurente — se cuvine observat că un atare concurs se regăsește doar în privința dreptului la pensie (capitolul IV „Pensii” din Legea nr. 263/2010 și, respectiv, art. 82-86 din Legea nr. 303/2004), nicidecum a integralității domeniului de acțiune a reglementării-cadru în materie de drepturi de asigurări sociale.

77. Aceasta întrucât, așa cum rezultă cu evidență din conținutul prevederilor legale enunțate anterior, dreptul la ajutorul de deces nu face parte din sfera de reglementare a dreptului de pensie, ci reprezintă un drept de asigurări sociale distinct și separat, consacrat în capitolul V „Alte drepturi de asigurări sociale” din Legea nr. 263/2010 (plasat topografic după capitolul IV „Pensii”), fiind supus unui regim juridic unic pentru toți contribuabilii și beneficiarii sistemului public de pensii.

78. Ca prestație de asigurări sociale, acordată în caz de deces al asiguratului sau pensionarului (art. 125 din Legea nr. 263/2010) ori al membrului său de familie (art. 126 din Legea nr. 263/2010), ajutorul de deces se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat, fără a fi condiționat de realizarea unui anumit stagi de cotizare (art. 127 din Legea nr. 263/2010). Pentru ipoteza reglementată de art. 125 din legea generală, cerințele legale necesar a fi îndeplinite de către titularul acestui drept se rezumă la dovada calității de asigurat/pensionar a defunctului și a suportării cheltuielilor ocazionate de deces.

79. În egală măsură, se impune a fi notat că, potrivit art. 82 alin. (8) din Legea nr. 303/2004, pensia de serviciu a magistratului are regimul juridic al unei pensii pentru limită de vârstă. Astfel fiind, asimilarea regimului juridic antrenează, pe cale de consecință, vocația la beneficiul și al altor prestații de asigurări sociale decât dreptul la pensie ce derivă din statutul de pensionar în sistemul public de pensii.

80. Or, norma generală stipulată în cuprinsul art. 125 din Legea nr. 263/2010 prevede că dreptul la ajutorul de deces se acordă în cazul decesului asiguratului sau pensionarului, fără a

limita sau a distinge între categoriile de pensionari, titulari ai unei pensii în sistemul public sau ai uneia de serviciu; drept urmare, devine aplicabilă regula de interpretare cunoscută prin adagiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*.

81. Decurge de aici concluzia potrivit căreia voința legiutorului nu a fost aceea de a exclude de la beneficiul acestui tip de prestație de asigurări sociale o categorie de pensionari, titulari de pensie de serviciu integrată sistemului public de pensii, precum este cazul pensionarilor îndrituiți la pensia de serviciu stabilită în baza Legii nr. 303/2004.

82. În economia de ansamblu a raționamentului prezentei dezlegări de principiu se impune a fi reținut și argumentul că magistrații sunt asigurați obligatoriu prin efectul legii, astfel cum statuează *expressis verbis* art. 6 alin. (1) pct. II din Legea nr. 263/2010, anterior citat; așadar, între destinatarii normei generale care instituie tipologia drepturilor de asigurări sociale se plasează, cu evidență, și magistrații, în calitatea lor de asigurați obligatoriu în sistemul public și contribuabili la bugetul de asigurări sociale, în condițiile legii.

83. Drept urmare, devine indiferentă sursa de plată pentru pensia de serviciu a magistraților (și, *a fortiori*, părțile componente achitate de la bugetul de stat și/sau de la bugetul asigurărilor sociale de stat), în condițiile în care nu poate fi identificată nicio normă de drept ori vreun argument logico-juridic care să înlăture calitatea acestora de asigurați în sistemul public de pensii, cu vocație clară la acordarea altor drepturi de asigurări sociale recunoscute de legea generală în materie, între

care dreptul la ajutorul de deces vizat de întrebarea prealabilă, cum de altfel impune însuși principiul egalității consacrat de art. 2 lit. d) din Legea nr. 263/2010.

84. Reiterând, din împrejurarea că Legea nr. 303/2004 nu conține dispoziții exprese în legătură cu acordarea, pe lângă pensia de serviciu, a altor drepturi de asigurări sociale, nu înseamnă că prevederile legii speciale nu pot fi completate cu cele ale legii generale (legea-cadru în materia dreptului de asigurări sociale), care are tocmai această menire, a întregirii reglementării speciale pentru asigurarea unui cadru normativ adecvat, unitar, fără discriminări [a se vedea, *mutatis mutandis*, Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 11 din 20 februarie 2023 (paragraful 108)]. Or, de vreme ce legea specială nu conține niciun fel de dispoziții în privința ajutorului de deces, reglementarea generală este pe deplin incidentă, cu consecințele juridice care decurg de aici.

85. Argumentele expuse în cele ce precedă permit a se reține că, în situația premisă indicată în actul de sesizare, se circumscrie domeniului real de aplicare al dispozițiilor art. 125 din Legea nr. 263/2010 ipoteza decesului magistratului titular al pensiei de serviciu stabilite în baza Legii nr. 303/2004, caz în care solicitantul, pe seama căruia se va dovedi îndeplinirea condițiilor legale prescrise de norma generală precitată, este îndreptățit la plata sumei reprezentând ajutor de deces.

86. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024, cu

referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 27.626/3/2023 pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință:

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 125 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că:

Ajutorul de deces se acordă și în cazul decesului titularului unei pensii de serviciu stabilite în baza Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care nu îndeplinește condițiile pentru acordarea unei pensii în sistemul public, potrivit Legii nr. 263/2010.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 3 martie 2025.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,

Mihaela Lorena Repana

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.

Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

